

دانشگاه کردستان

فرم طرح درس

اطلاعات اولیه درس

عنوان درس	مقطع	نام مدرس	زمان بندی هفتگی	نوع درس	تعداد واحد درس
ژئومورفولوژی شهری	کارشناسی ارشد	ممنند سالاری	شنبه ۹:۴۵-۱۱:۳۰	☒ اجباری ☐ اختیاری	۲

محدوده علمی درس

پیش نیازها

(۱) آشنایی با درس مبانی ژئومورفولوژی و جغرافیای شهری مفید است.

(۲) پیش نیاز ۲

(۳) پیش نیاز ۳

*پیش نیازها لزومی ندارد حتماً دروس باشند؛ بلکه پیش دانسته‌ها یا ابزارها را هم می‌تواند شامل شود.

هم نیازها

ندارد

نرم افزار (مهارت‌های عملی) مورد استفاده در طول دوره

(۱) نرم افزار ----

(۲) مهارت ----

روش آموزش

سخنرانی پرسش و پاسخ حل تمرین کار عملی (آزمایشگاه یا کارگاه) کار با نرم افزار

منابع درس

(۱) زمردیان، محمدجعفر (۱۳۹۰)، کاربرد جغرافیای طبیعی در برنامه‌ریزی شهری و روستایی، انتشارات دانشگاه پیام‌نور

(۲) روستایی، شهرام، جبّاری، ایرج (۱۳۹۱)، ژئومورفولوژی مناطق شهری، انتشارات سمت

(۳) مقیمی، ابراهیم (۱۳۸۷)، ژئومورفولوژی مناطق شهری، انتشارات دانشگاه تهران

(۴) نادرصفت، محمد حسین (۱۳۹۱)، ژئومورفولوژی مناطق شهری، انتشارات دانشگاه پیام‌نور

اهداف درس

اهداف کلی

در پایان این درس، انتظار می‌رود شما:

- ۱) شناسایی و درک چهارچوب ژئومورفولوژی شهری
- ۲) شناسایی جایگاه ژئومورفولوژی در مطالعات و برنامه‌ریزی شهری
- ۳) نقش و جایگاه ژئومورفولوژی (فرم و فرایند) در پایداری و تاب‌آوری مدیریت محیط شهری

مهارت‌هایی (شغلی، تحصیلی) که دانشجویان در پایان دوره فرا می‌گیرند

- ۱) شناخت و درک ماهیت ژئومورفولوژی شهری
- ۲) شناخت فرم‌های ژئومورفولوژیک در محیط‌های شهری
- ۳) شناخت فرایندهای ژئومورفولوژیک در محیط‌های شهری
- ۴) نقش و تاثیرگذاری عملی ژئومورفولوژی و ژئومورفولوژیست‌ها در پایداری و تاب‌آوری شهری

ارزشیابی درس

سایر روش‌های ارزشیابی	امتحان میان‌ترم	امتحان پایان‌ترم
کوئیز --- نمره حل تمرین --- نمره پروژه --- نمره نمرات تشویقی : ۱ نمره شامل مواردی نظیر: حل سؤالات چالشی، مطرح کردن مسائل و مباحث نو، ارائه یک خلاصه ۲ الی ۳ صفحه‌ای از مقاله‌ایی که فرم و فرایندهای شهری را نشان دهد و هر موردی که برای تشویق دانشجویان به مطالعه و تعمق بیشتر در نظر گرفته شود.	میان‌ترم ۱ ☒ ۳ نمره میان‌ترم ۲ ☒ --- نمره در هفته اول تاریخ و سرفصل‌های امتحانات میان‌ترم تعیین خواهد شد.	(۱۷) نمره طبق تاریخ رسمی مندرج در تقویم آموزشی برگزار خواهد شد.

سایر نکات

(نکات خاصی که هر مدرس ممکن است برای درسی در نظر داشته باشد اما در این طرح درس پیش بینی نشده است.)

آدرس های الکترونیکی لازم

آدرس الکترونیکی برای تماس با استاد

m.salari@uok.ac.ir

آدرس فضای ابری که منابع و تکالیف قرار می گیرند

www.Dropbox.com (مثلاً)

ساعت مراجعه دفتری و رفع اشکال

ساعت مراجعه و رفع اشکال: دانشجویان گرامی می توانند در طول ترم در روزهای دوشنبه از ساعت ۱۰ تا ۱۱:۳۰، چهارشنبه ساعت ۱۰ تا ۱۲ و نیز سه شنبه ساعت ۱۰ تا ۱۱:۳۰ به دفتر کار اینجانب مراجعه حضوری داشته باشند. ضمناً دانشجویان می توانند از طریق ایمیل رسمی (m.salari@uok.ac.ir) مسائل درسی خود را مطرح و جواب را نیز دریافت دارند.

کلاس حل تمرین

به فراخور زمان و نیاز کلاس، ممکن است در طول ترم جلسات حل تمرین و رفع اشکال با حضور استاد درس و یا استاد حل تمرین برگزار شود. حضور در این کلاس ها، مانند جلسات اصلی الزامی است. زمان و مکان تشکیل کلاس حل تمرین اعلام شود.

قوانین

- ۱) حضور در کلاس اجباری است.
- ۲) شرکت در امتحان میان ترم اجباری است.
- ۳) شرکت در بحث های کلاسی و حل سوالات ضروری است.
- ۴) صحبت کردن با تلفن همراه و نیز تاخیر در حضور در کلاس و تکرار آن ممنوع است.

تکالیف

جزئیات برنامه تکالیف:

در طول ترم تحصیلی و در بازه های دو هفته ای بسته به نوع درس یک موضوع و مساله به عنوان تکلیف به دانشجویان داده می شود. در زمان مشخص تکالیف و فعالیت های دانشجویان جمع آوری می شود و ضمن بحث در کلاس به صورت موردی، توسط اینجانب مورد بررسی قرار می گیرند. تحویل تکالیف هم به عنوان فعالیت تشویقی در نظر گرفته می شوند و در صورت عدم تحویل و انجام باعث کسر در نمره پایانی معادل ۱/۵ تا ۲ نمره خواهد شد. در راستای درک درس، انتظار می رود که بسته به نوع درس، هر هفته حداقل ۲ ساعت و بیشتر را برای فعالیت خارج از کلاس به کتابخانه و سایت های تخصصی اختصاص دهید.

زمان بندی هفتگی

سرفصل‌ها باید برای ۱۵ هفته تنظیم شوند. هر هفته ممکن است شامل ۱ جلسه یا بیشتر باشد.

توضیحات ستون‌ها:

سرفصل‌ها: نام سرفصل‌ها و شماره فصول یا محدوده صفحات کتب منبع آورده شود.

ستون تکالیف: منظور از تکلیف، گزارش کار (آزمایشگاه یا کارگاه)، حل تمرین، پروژه کلاسی، جمع‌آوری داده، ترجمه، ارائه گزارش از مقالات علمی مرتبط و غیره است.

ستون نمره: درصد یا میزان نمره یا تعداد سؤال مورد انتظار از این سرفصل در امتحان، درج شود.

شماره هفته	سرفصل‌ها	تحویل تکالیف	تکالیف محوله پایان کلاس	نمره
۱	نام سرفصل: مسائل پایه در ارتباط با ژئومورفولوژی شهری - شهر به عنوان محل استقرار سکونتگاهها و تاسیسات انسانی - شهر و مساله تراکم - تحلیل شهر در قالب مکانی - تحلیل شهر در قالب فضایی - ضرورت توجه به مطالعات ژئومورفولوژیک در شهر آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۲ و ۳			
۲	نام سرفصل: ساز و کار گسترش و توسعه شهری - روند گسترش شهری در اروپا - روند گسترش شهری در آمریکا - روند گسترش شهری در ایران - بررسی چگونگی توسعه‌های شهری - رابطه گسترش و توسعه شهری و ساختارهای ژئومورفولوژی آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۳		تکالیف محوله	
۳	نام سرفصل: مفاهیم و موضوعات ژئومورفولوژی شهری - مفهوم ژئومورفولوژی شهری - حوزه‌های درگیر و تخصصی آن - فرم - فرایند - اهمیت شناخت محیط طبیعی در مدیریت شهری - انتخاب مکان و مکان‌یابی - نحوه استقرار ساختمان و ساختمان‌سازی - آثار توسعه شهری بر لندفرم‌ها			

			- درک اثر متقابل ژئومورفولوژی و شهر بر هم - آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۲ و ۳	
		تحویل تکالیف	نام سرفصل: بررسی جایگاه و نقش واحدهای ژئومورفیک و عناصر توپوگرافیک در شهرها - اثرگذاری بر شهرها و ساختارهای موجود - اثرگذاری بر شهرها و ساختارهای آتی - تاثیرگذاری در مکان‌یابی و جایگزینی شهرها - اثرگذاری روی توسعه فیزیکی - تاثیر در پراکنش فضایی شهر - تاثیر در مورفولوژی شهر - عمران شهری - فعالیت‌های اقتصادی و گردشگری آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۱	۴
		تکالیف محوله	نام سرفصل: واحدهای ناهمواری و تیپولوژی شهر - واکاوی مفهومی و اولیه موضوع و ارتباط آنها - شهرهای کوهستانی و اختصاصات آنها - شهرهای پابکوهی و اختصاصات آنها - شهرهای مبتنی بر سیستم‌های جلگه‌ای و دشتی و مسائل آنها - شهرهای ساحلی و مسائل آنها - شهرهای دره‌ای و اختصاصات آنها - شهرهای منطبق بر فرورفتگی‌ها و چاله‌ها و اختصاصات آنها آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۱	۵
			نام سرفصل: ژئومورفولوژی و مکان‌یابی شهرهای جدید - واکاوی دلایل و علل شهرهای اولیه و قدیمی - مقایسه ماهیت پیچیده زندگی شهری امروزی با قدیم - بررسی دیدگاه‌های موجود در این زمینه - بررسی ماهیت مطالعات ژئومورفولوژی مبتنی بر فرم و فرایند در مکان‌یابی نوسهرها - نقش مولفه‌های توپوگرافیک در برنامه‌ریزی و عمران شهری - اهمیت ژئومورفولوژی و مطالعات ژئومورفولوژیک در پایداری شهرهای جدید	۶

			آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۳	
		تحويل تکالیف	نام سرفصل: بررسی واحدهای زمین شکل و توسعه شهر (تشکیلات آهکی) - شناخت ماهیت تشکیلات آهکی و کارستیک - شرایط خاص آب‌شناختی آنها: - آلودگی آبها در تشکیلات آهکی و مسائل شهری - وضعیت آب‌شناسی تشکیلات آهکی و سدسازی و مخازن سازی و مسائل شهری در این مناطق - نحوه تحول خاص تشکیلات آهکی و مسائل شهری: - فرونشینی در مناطق آهکی و مسائل توسعه شهری - کارست مدفون و مسائل توسعه شهری - دید ژئومورفولوژیک در مدیریت شهری و پایداری شهری در محیط‌های کارستیک آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۲ و ۴	۷
		تکالیف محوله	نام سرفصل: واحد زمین شکل دشت‌های سیلابی و مسائل شهر - ماهیت دشت‌های سیلابی و نحوه تکوین آنها - فرایندهای غالب موجود در دشت‌های سیلابی - نحوه فعل و انفعالات انسانی و تداخل در دشت‌های سیلابی و سیستم‌های جریانی - واکنش فرم دشت سیلابی به اختلالات و اثر آن بر جوامع شهری و سکونتگاهی - جایگاه ژئومورفولوژی در شناخت دشت‌های سیلابی (فرم و فرایندشناسی) - جایگاه ژئومورفولوژی در مدیریت شهری در دشت سیلابی (نقشه‌های ژئومورفولوژی: پهنه‌شناسی و حریم‌شناسی و مدیریت) آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۲ و ۴	۸
			نام سرفصل: واحدهای مخروطه‌افکنه و شهر - ماهیت و ساختار مخروطه‌افکنه‌ها به عنوان سیستم‌های ژئومورفیک - تحلیل سیستم‌های جریانی در سطح مخروطه‌افکنه‌ها	۹

			- بررسی رفتار جریان‌های گیسوئی در سطح مخروطه افکنه‌ها - شناسایی مسائل فرایندی مخروطه افکنه‌ها به صورت سیستمی - نقش و روش‌های کنترل سیلاب در پهنه‌های شهری مستقر - ضرورت توجه به مباحث ژئومورفولوژیکی در توسعه های شهری منطبق بر مخروطه افکنه‌ها آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۲	
		تحويل تکالیف	نام سرفصل: واحد ژئومورفیک دلتا و مسائل شهری - ماهیت واحد زمین شکل دلتا - درک پویایی و ناپایداری سیستم ژئومورفیک دلتا - بحث توسعه نواحی شهری و گردشگری در محیط‌های ساحلی و دلتایی - مساله سیلاب و تحلیل مبتنی بر درک آن در سطح دلتاها - ماهیت خاک نواحی دلتایی و مساله توسعه - واکاوی نمونه‌های موردی مرتبط با مساله - ایجاد رابطه عمران و توسعه و شهر در نواحی دلتایی با ژئومورفولوژی و مدیریت بهینه محیط آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۲ و ۴	۱۰
		تکالیف محوله	نام سرفصل: فرایندهای دامنه‌ای و توسعه شهری - ماهیت و چهارچوب نظری دامنه و فرایندهای دامنه‌ای - مبحث توسعه انسانی و سکونتگاهی بر روی دامنه و تغییر در ساختار داخلی دامنه‌ها - ایجاد حرکات توده‌ای - رابطه بین حرکات توده‌ای و شیب و فعالیت‌های انسانی آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۱ و ۲	۱۱
			نام سرفصل: انواع فرایندهای دامنه‌ای و شهر - فرایندهای دامنه‌ای به عنوان مخاطرات مورفولوژیکی تهدید کننده مناطق شهری - فرایند ریزش و نقش مخاطراتی آن برای شهر و سکونتگاه - فرایند سقوط‌های سنگی و نقش مخاطراتی آن - فرایند لغزش و تاثیر آن بر پهنه‌های شهری - فرایند خزش و خطرات آن در مناطق شهری	۱۲

			- رابطه بین توسعه شهری و فعال شدن فرایندهای اولیه و نیز تشدید و تغییر فرایندها - جایگاه مطالعات ژئومورفولوژیک مبتنی بر تاریخ و زمینه تحولی فرم‌ها در پایداری محیطی و نیز تهیه نقشه‌های خطر پهنه‌ای آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۱ و ۲	
		تحويل تکالیف	نام سرفصل: فرایندهای رودخانه‌ای و شهر - ماهیت و چهار چوب نظری رودخانه‌ها - شناخت مولفه‌های شاخص سیستم‌های رودخانه‌ای (بار آب و رسوب) - نیمرخ طولی و عرضی سیستم‌های رودخانه‌ای - ماهیت بستر و الگوهای رودخانه‌ای - تغییرات بستر رودخانه‌ها و الگوهای رودخانه‌ای و تاثیر آن در مناطق شهری - مورفودینامیک سیستم‌های رودخانه‌ای و نقش آن در مناطق شهر - جایگاه ژئومورفولوژی در شناخت واقعیت‌های حوضه‌های رودخانه‌ای و آمایش محیط‌های شهری منطبق بر آن آدرس مباحث در کتب منبع: منبع ۲ و ۴	۱۳
			نام سرفصل: وظایف و اهداف نهایی ژئومورفولوژی شهری - شناخت زمین و بستر شهرهای موجود یا آتی - درک و تشخیص فرایندهای موجود یا در حال ایجاد - مبحث پیش‌بینی تغییرات ژئومورفولوژیک آینده و آینده نگری - مبحث مقیاس فضایی شهر و مسائل آن - مبحث آینده نگری و استاندارد سازی و رفاه و امنیت شهری درس مباحث در کتب منبع: منبع ۳	۱۴
			نام سرفصل: طرح و سند ژئومورفولوژیکی شهر - سند ژئومورفولوژیکی به عنوان ضرورت توسعه شهری - سند ژئومورفولوژیکی به عنوان مسیر تاب‌آوری شهری - سند ژئومورفولوژیکی ضرورت بنیادی و کاربردی مسیر توسعه پایدار - ضرورت توسعه جایگاه ژئومورفولوژیست‌ها در مدیریت شهری آدرس مباحث در کتب منبع:	۱۵

			منبع ۳	